

PHÊ BÌNH (2)

Linh Mục Trần Văn Bằng

Vài nhận xét về « Hòn Vong Quốc » của văn sĩ Huỳnh Dung.

*

Như đáp lời của Giáo sư Trần Quang Đệ trong bài phê bình về tác phẩm «Hòn Vong Quốc» (Dân Chúa Âu Châu số 39, tháng 6/1985) tôi cũng có vài nhận xét như sau:

I. Sự ra đời của Hòn Vong Quốc.

Trong lúc tất cả mọi tâm hồn của đồng bào tị nạn ở tha hương đang hướng về quê nhà mong chờ ngày thanh bình tươi sáng để trở về quê hương trong chiến thắng, trong huy hoàng, trong xây dựng, thì Hòn Vong Quốc đã ra đời và nói lên khát vọng đó.

Trong lúc một số đồng bào có thể bị lung lay và mất gốc vì bối cảnh xã hội Âu Mỹ, có thể quên quê hương, thì Hòn Vong Quốc đã giới thiệu những gương mẫu ái quốc đặc biệt. Nên Hòn Vong Quốc đã ra đời đúng lúc.

II. Hòn vong quốc là câu chuyện dã sử, nhưng rất thực tế.

Hòn Vong Quốc là một tác phẩm dã sử hiện tại, nhưng được lồng trong khung cảnh lịch sử quá khứ, để nói lên tình trạng hiện tại của đồng bào ở quê nội cũng như ở hải ngoại. Điểm nổi bật của «Hòn Vong Quốc» là ở đây, làm cho độc giả rung cảm, sống với với bối cảnh trong câu chuyện – làm cho độc giả không thể quên quê hương quên dân tộc đang sống trong đau khổ và sống lại những kỷ niệm đôn đau của dân tộc – giúp độc giả nuôi chí lớn, nhìn thấy chỗ đứng của mình – để dưới hình thức tích cực hay tiêu cực, nuôi chí lớn ở tha hương để rồi trở về xây dựng quê hương.

III. Công nghiệp của tác giả Hòn Vong Quốc.

Hòn vong Quốc là một tác phẩm lớn với 500 trang, thực là một công trình lớn lao, được diễn tả bằng một lối văn nhẹ nhàng lưu loát, lúc dồn dập như sóng vỗ vào đá, lúc nhẹ nhàng rung cảm như làn gió nhẹ thoảng qua. Lời văn êm ái như mối tình, nhẹ nhàng nhưng cứng rắn. Có lẽ như con tim đa tình nhưng hùng tráng của tác giả chăng? Người đọc không cảm thấy khó khăn.

Hòn Vong Quốc xây dựng trên bốn nhân vật lý tưởng: Trường Sơn, Trường Giang, Huỳnh Như, Thuý Uyên. Tác giả tạo hai nam nhân vật chính Trường Sơn và Trường Giang như thần tượng hoàn hảo mọi phương diện: Không phải chỉ có đẹp trai, tài hoa với tâm hồn cao thượng, đạo đức... còn là gương mẫu ái quốc đặc

biệt. Đàng khác, các thần tượng đó cũng là người có những rung cảm của con tim, phải sống giữa hoàn cảnh éo le, quỵến rũ, nhưng vẫn giữ được đạo đức. Thực «Ở giữa bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn», vì đã biết đặt đạo lý trên hết.

Rồi Huỳnh Như và Thúy Uyên mặc dù là liễu yếu đào tơ nhưng không thua người, đã biết lợi dụng tất cả duyên dáng và khả năng trời cho để cứu dân cứu nước, để cùng cộng tác với đồng bào giải phóng quê hương.

Cái hay của Huỳnh Dung là để cho các nhân vật đi vào những phút hồi hộp, gặp những cạm bẫy khó khăn, nhưng tình yêu dân tộc, tình yêu quê hương, sự mến chuộng đạo lý đã chiến thắng, đã đưa họ đến vinh quang.

Thực đúng như nhà văn nhà báo Nguyễn Ang Ca đã bảo: «Trường Giang thật đẹp trai, tài hoa, ái quốc, phẩm cách cao thượng, hy sinh cho quốc gia, cho gia đình và là con người có tác phong đạo đức. Trường Giang là con người hoàn hảo, nhưng chẳng phải là gỗ đá không tim».

Tôi thiết tưởng đó là bài học mà tác giả muốn tặng tất cả độc giả của «Hòn Vong Quốc». Dù sống cảnh tha hương, dù đầy mọi quỵến rũ của xã hội Âu Mỹ, dù ta chỉ là con người yếu đuối, nhưng luôn luôn hướng về tổ quốc, hướng về dân tộc đang đau khổ, để tích cực vượt qua mọi cám dỗ, mọi thử thách để chuẩn bị ngày trở về quê hương.

Công nghiệp của tác giả Hòn Vong Quốc rất lớn!

Hòn vong quốc là câu chuyện dã sử rất có giá trị không những với tinh thần yêu nước, mà còn đối với nền văn chương Việt Nam, nhất là trong lúc này và đặc biệt ở chốn tha hương.

Tôi thiết nghĩ, người tị nạn Việt Nam nên đọc Hòn Vong Quốc – Và nữ sĩ Huỳnh Dung thực là một nhà văn ái quốc, đã dùng ngòi bút để xây dựng quê hương.

Trần văn Bằng

(bài nhận xét của Linh Mục, trên báo Dân Chúa Âu Châu số 41 tháng 9/85)